

Baltania ehitab Jõgevamaale 45 miljoni eurose pelletitehase

Hollandi investeerimisettevõttele Momentum Capital kuuluv Baltania OÜ investeerib 45 miljonit eurot biosöetehase ehitamiseks Jõgevamaale Värgi külla. Ehitustegevusega loodetakse alustada järgmise aasta teises kvartalis ning tootmismahuks on planeeritud 160 000 tonni torrefitseeritud pelletide aastast, teatas ettevõtte.

“Käitamisfaasis pakub tehas tööd 30-35 inimesele, sellele lisanduvad sisseostetavad teenused erinevatel kohalike allhankijatelt,” ütles Baltania juhatuse liige Mika Hassinen pressiteate vahendusel. Ta lisas, et metsamajanduse- ja logistika väärtusahelasse loob tehas juurde ligikaudu 300 uut töökohta, ehitustapis saab ajutist tööd umbes 200 inimest.

Eeldusel, et kõik investeerimisotsused on täidetud, alustatakse biosöetehase ehitamist 2018. aasta teises kvartalis. Tootmismahuks on planeeritud 160 000 tonni torrefitseeritud pelletide aastast.

“Baltania planeeritav tehas annab vähemväärtuslikule toormeosale täiendava lisandväärtuse ning suunab selle alles siis väärdindatud kujul energiatootmise tooraineks,” ütles Hassinen. Toormaterjalina kasutab tehas nii okas- kui lehtpuud, sisendiks sobivad küttepuit, puude ladvikud, oksad, seenkahjustatud puit, puukoor ja puidutööstuse jääkmaterjalid. Tehas vajab kokku kuni 440 000 kuupmeetrit puitbiomassi aastast.

Tehas hakkab tootma torrefitseeritud biosöe pelletideid. Selleks röstatakse biomass torrefitseerimise protsessi käigus, mille tulemuseks on toode, mis on võrreldes töötlemata puiduga suurema kütteväärtusega. Biosöe pelletid on seetõttu arvestatavaks alternatiiviks tah-

ketele fossiilsetele kütustele.

Biomassi röstimisel eemaldatakse puidust märkimisväärne kogus hapnikku ja vesinikku ning tulemuseks on tihe, ligi kuus korda suurema energiasaldusega materjal, millest enamuse moodustab süsinik. Tumeda värvuse ja kõrge kütteväärtuse tõttu on toode pälvinud taastuva kivisöe ehk biosöe nime. Torrefitseeritud puitu ehk biosüüt saab kasutada olemasolevates tahkeid fossiilseid kütuseid kasutavates soojus- ja elektrihaamades. Baltania toodang läheb sajaprotsendiliselt ekspordiks, mis suurendab Eesti ekspordivõimekust mitmekümne miljoni euro võrra. Peamise kliendibaasi moodustavad Põhjamaade ja Kesk-Euroopa soojus- ja elektrihaamad.

Biosöetehas põhineb CEG torrefitseerimistehnoloogial. Tänu kivisöe sarnasele olemusele saab biosöe pelletideid käidelda ning ladustada olemasoleva fossiilkütustele mõeldud tehnoloogia abil, muutes lõpptarbijale lisainvesteringud ebavajalikuks.

45 miljoni eurost investeeringut rahastab Hollandi investeerimisfirma Momentum Capital koos teiste investorite ja finantsasutustega.

Euroopa Liit on 2014. aastal torrefitseerimisprojektile eraldanud 25 miljoni euro suuruse NER300 toetuse.

NER300 on Euroopa Liidu fond, mis rahastab innovaativseid, väikese süsinikuheitmega taastuvenergiaprojekte, mis vähendavad liikmesriikide sõltuvust fossiilsetest energiaallikatest. Projekt viiakse ellu koostöös keskkonnaministeeriumiga.

Momentum Capital on Hollandi erakapitali investeerimisettevõtte, mis teeb otseinvesteeringuid energiatööstusesse. VOOREMAA

Stseen Tartu Hugo Treffneri gümnaasiumi trupi Udusulgujad lavastusest “Peegel”. Trupi juhendaja on Jõgevalt pärit Anna Rehi, kes ise ka samas trupis kaasa teeb.

FOTOD: RIINA MÄGI

Jõgeval kestab “Tähetund”

Jõgeva kultuurikeskuses algasid eile XXV Betti Alverile pühendatud luulepäevad “Tähetund”. Et tegemist on juubelifestivaliga, pakuti pärast avatsereemoniat kõigile kultuurikeskusesse kogunenud luulesõpradele “Tähetunni” sünnipäevatoriti.

RIINA MÄGI

“Tähetund” on Jõgeva linna kultuuripilti ilmestanud tööpoolest juba 1993. aastast alates. Kui lugeda ajalehe Vooremaa 1993. aasta 2. detsembri numbrist esimeste luulepäevade kajastust (artikli pealkiri on “Igaühel meist on oma Betti Alver” ja selle autoriks on nüüdseks meie hulgast lahkunud Vaike Käosaar), siis selgub, et toona esinesid luuletruppide kõrval ka üksikulejad. Juttu on ka sellest, et kultuurikeskuse saal oli külm (toona lihtsalt olid sellised kitsad ajad!), ent luulepäevalistele ei läinud see eriti korda, sest laval toimuv oli olulisem. Saalis ja laval valitsevat õhustikku ja hingust ei olnud ajakirjaniku sõnul võimalik kirjeldada, sest see oli nii eriline.

Ka peaaegu kõigil “Tähetundidel” viibinud Saaremaa ühiskooli luuleteatri Krevera juhendaja Rita Ilves meenutas esimeste luulepäevade külma saali.

“Saalis oli vaid kaksteistkolmteist kraadi sooja ning noortel etendusid vaadates joped seljas ja kindadki käes,” ütles Rita Ilves. “Mäletan, et meil ei läinud makk, millelt muusikat tahtsime lasta, külma tõttu käima. Ja mõni trupp oli laval veel paljajalu! Päris õudne oli vaadata.”

Küsimusele, kas ta oskas 24 aastat tagasi arvata, et “Tähetund” ka kahekümne viienda toimumiskorraldaja jõeab, vastas Rita Ilves, et ei osanud.

“Mitte et ma korraldajate suutlikkuses oleks kahelnud, aga ma ei oleks arvanud, et noorte huvi luule vastu nii suur

MTÜ Tähetund tänavuse aastapremia pälvis Jõgeva kooliteatri Liblikapüüdja ja vilistlane, Tartu ülikooli tudeng Mari-Liis Päären.

võib olla. “Tähetunni” on kujunenud omaette fenomen. Ja siia tahetakse tulla, sest siin on kodune ja mõnus õhkkond,” kinnitas Rita Ilves.

Vaja fanaatikuid

Tema sõnul on “Tähetund” väga õpetlik nii noortele kui ka nende juhendajatele, sest professionaalne žürii, keda siin Akadeemiaks kutsutakse, annab adekvaatset tagasisidet. “Tähetunnil” on põnev ka luuletekstide eri tõlgendusi jälgida. Meie käsimise esimestel luulepäevadel näiteks Betti Alveri “Pirnipuu” järgi tehtud lavastusega. Hiljem on sama materjali vähemalt neli-viis korda etendatud ja väga erinevalt,” sõnas Rita Ilves.

Mõnusa muigega meenutas ta seda, kuidas mitmel aastal on miski laval üha ja üha korduma hakanud: mõnest luuletusest pärit fraas, aga võib-olla hoopis pill, rekvisiit või kostüümielement.

Kogenud teatrimees ja poliitik Jaak Allik sõnas, et “Tähetundi” võib lugeda luuleteatriks. Ja see, et üks luuleteater Eestis 25 aastat kestnud on, on suurepärane.

“Siia tulevad kokku noored, keda on õpetatud armastama luulet. Ja nad ei oska luulet üksnes esitada, vaid ka kaks päeva hardunult kuulata. Nendest tuhandetest noortest, kes “Tähetunnil” veerand sajandi jooksul läbi käinud, on kindlasti saanud head inimesed, aga nii mõnesti ka hea näitleja,” tõdes Allik. “Tähetunni” käivitaja ja käigus hoidja on olnud Jõgeva kooliteatri Liblikapüüdja lavastaja Lianne Saage-Vahur. Sellise ürituse jaoks on vaja muidugi ka raha ja institutsioonide, aga fanaatikute pole neist abi. See, mida Lianne kahekümne viie aasta jooksul “Tähetundi” korraldades eesti kooliteatri ja luule jaoks teinud on, on inimlik, kunstiline ja pedagoogiline kangelasest.”

Eriline õhustik

Kui Jaak Allik 1999. aastal esimest korda “Tähetunni” Akadeemias kaasa lõi, oli tema jaoks suurim elamus see, et saalitäis noori oli valmis kaks päeva luulet kuulama. Noorte jätkuv huvi luule vastu on teinud Allikust alalise “Tähetunni” käija.

“Aastate jooksul on Akadeemias olnud ühtekokku kaheksakümmend inimest, sealhulgas tuntud lavastajaid, näitlejaid, kirjanikke, ajakirjanikke. See on olnud vaimukalt, loovalt mõtlevate inimeste seltskond. Ja nende antud tagasiside on olnud õpetajatele oluline. Meie saame aga luuleetendusi vaadates aru, kuidas tänapäeva noored mõtlevad. Selle pärast tasubki “Tähetunnil” käia,” kinnitas Jaak Allik.

Nagu ikka, anti “Tähetunni” avamisel üle MTÜ Tähetund aastapremia. Tänavu pälvis selle Jõgeva kooliteatri Liblikapüüdja vilistlane, Tartu ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni eriala üliõpilane Mari-Liis Päären.

“Aastapremia oli mulle väga suur ja ilus üllatus,” tunnistas Mari-Liis Päären. “Olen ise olnud näitlejana viiel “Tähetunnil”. Ehkki nüüd olen teist aastat kõrgkoolis, olen “Tähetunnil” ikka kohal. Siia toob mind eriline tunne, eriline õhustik.”

Juubeli-“Tähetunni” pidulik lõpetamine on täna kell 15.30.

Töötavad pensionärid saavad vajadusel esitada kaks tulumaksuvabastuse avaldust

Sotsiaalkindlustusamet kinnitab, et vastavalt riigikogu rahanduskomisjoni ja rahandusministeeriumi värskete kokkuleppele saavad tööl käivad ja alla 500-eurost pensioni ja palka teenivad inimesed õiguse esitada maksuvaba tulu avaldus kahte kohta, nii tööandjale kui ka sotsiaalkindlustusametile, teatas sotsiaalkindlustusameti kommunikatsioonijuht.

Sotsiaalkindlustusameti hüvrite osakonna juhi Kati Kümniku sõnul näeb täna seadus ette, et maksuvaba tulu avalduse saab esitada ainult ühte kohta. Värskel kokkuleppe kohaselt tekib palka ja pensioni saavatel inimestel maksuvaba tulu jagamise võimalus. “Soovitame neil inimestel, kelle pension ja palk on mõlemad alla 500 euro, teha kindlas summas maksuvaba tulu avaldus nii tööandjale kui ka sotsiaalkindlustusametile, siis ei kaota inimene jooksva aasta sissetulekut ja ei pea ootama 2019. aasta tulumaksutagastust,” rääkis ta. Maksuvabastus kahe väljamaksja peale kokku saab ühes kuus olla maksimaalselt 500 eurot.

Kümniku sõnul on neil pensionäridel, kes töötavad ja kelle pension või töötasu on suurem kui 500 eurot, mõistlik üle kontrollida, kas maksuvaba tulu arvestamise avaldus on esitatud just sellele väljamaksjale, kellelt saadav tulu ületab 500 euro. Mitterõõtvav ja pensioni saav inimene ei pea selleks, et tema pensionile rakendataks maksuvaba tulu, midagi tegema. Maksuvaba tulu arvutab sotsiaalkindlustusamet automaatselt. Kui aga inimene soovib maksuvabastust rakendada mõnele muule tulule peale pensioni, peab ta sellest sotsiaalkindlustusametit informeerima.

Seda, kas maksuvaba tulu arvestamise avaldus on esitatud või mitte, saab kontrollida alates 1. detsembrist eesti.ee kaudu. Kui avaldus on esitamata või on soov seda muuta, saab seda seal samas teha. Avalduse võib saata ka e-kirja (tulumaks@sotsiaalkindlustusamet.ee) või posti (Endla 8, Tallinn) teel. Lisaks saab oma avalduse tuua sotsiaalkindlustusameti klientiteenindustesse üle Eesti.

VOOREMAA

Alkoholiaktsiisi tõus on tuleval aastal kavandatud poole väiksem

Valitsus otsustas neljapäeval kabinetistungil, et alkoholiaktsiisi tõus on tuleval aastal kavandatud poole väiksem.

Valitsus arutas neljapäeval kabinetistungil, kas jätta ära veebruari planeeritud alkoaktsiisi tõus. Rahandusministeerium leiab, et see on hädavajalik hoidmaks ära 80 miljoni euro suuruse maksuauku teke.

Peaminister Jüri Ratase sõnul kuulus valitsus ära rahandusministeeriumi ja ka teiste ametkondade analüüsid ning oli võimalus tõdeda, et alkoholi tarbimine on vähenenud.

Rahandusminister Toomas Tõniste sõnul tekib alkoholiaktsiisi tõusu vähendamiseks 10 miljoni euro suurune maksuauk, mida on kavas katta dividendide laekumisega. BNS

Baltania juhatuse liige Mika Hassinen ütles, et käitamisfaasis pakub tehas tööd 30-35 inimesele. FOTO: ERAKOGU